

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 8/2005 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi (tuomittujen siirtäminen EU:n jäsenvaltioiden välillä)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 17 päivänä maaliskuuta 2005 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi (tuomittujen siirtäminen EU:n jäsenvaltioiden välillä) (U 10/2005 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että lakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Katariina Jahkola, oikeusministeriö
- ylitarkastaja Raili Matinpuro, Rikosseuraamusvirasto.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus neuvoston puitepäätökseksi

Itävalta, Suomi ja Ruotsi ovat tammikuun 24 päivänä 2005 tehneet Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (unionisopimus) 31 artiklan 1 kohdan a alakohtaan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuvan aloitteen puitepäätökseksi, joka koskee vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirtämistä siihen valtioon, jonka kansalainen tuomittu on tai jossa hänellä on pysyvä asuinpaikka. Puitepäätöksen tarkoituksena on edelleen kehittää niitä vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirtämistä koskevia järjestelyjä, jotka perustuvat Strasbourgissa 21.3.1983 tehtyyn tuomittujen siirtämistä koskevaan yleis-sopimukseen ja sen Strasbourgissa 18.12.1997 tehtyyn lisäpöytäkirjaan.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa sitä, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta sovellettaisiin vankeusrangaistusten täytäntöönpanoon ja tuomittujen siirtämiseen EU-valtioiden välillä ehdotetulla tavalla. Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen ulottaminen vankeusrangaistuksiin mainitaan 5 päivänä marraskuuta 2004 hyväksytyssä Haagin ohjelmassa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamiseksi Euroopan unionissa.

Se, että vankeusrangaistus siirrettäisiin tuomitun kotivaltioon, voisi edistää tuomitun mahdollisuuksia sopeutua siihen yhteiskuntaan, johon hän vapautumisensa jälkeen joka tapauksessa asettuu. Myös ulkomaalaisten vankien rikollisuuteen liittyvä verkostoituminen vankilassaoloaikana saattaisi ainakin jossain määrin vähentyä.

Edellä selostetun mukaisesti puitepäättöksen lähtökohtana on, että täytäntöönpanovaltiolla on velvollisuus suostua täytäntöönpanon siirtoon. Lisäksi puitepäättöksessä on määrääjat siirtämiselle. Siten puitepäättös voisi nopeuttaa siirtämistä ja sitä kautta vähentää niitä ongelmia, joita tähänastisessa yhteistyössä on ilmennyt.

Suomalaisia vankeja on Pohjoismaiden ulkopuolisten EU-maiden vankiloissa hyvin vähän. Pohjoismaisia säännöksiä toisaalta olisi mahdollista soveltaa edelleen. Siten ei ole todennäköistä, että muista EU-maista Suomeen siirrettävien vankien lukumäärä puitepäättöksen voimaantulon seurauksena merkittävästi lisääntyisi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta antaa tukensa Suomen, Ruotsin ja Itävallan teke-mälle ehdotukselle puitepäättökseksi tuomit-tujen siirtämisestä EU:n jäsenvaltioiden välillä. Ehdotus edistää osaltaan päätösten vastavuo-roista tunnustamista jäsenvaltioiden välillä ja sisältyy äskettäin komission hyväksymään Haa-gin toimintaohjelmaan.

Suomella on pitkä kokemus tuomitun vangin tai tuomion täytäntöönpanon siirroista Pohjois-maiden välillä. Yhteistyö Pohjoismaiden viran-omaisten kanssa on vakiintunutta ja toiminut hy-vin. Samoin olemme ratifioineet Euroopan neu-voston asiaa koskevan yleissopimuksen ja sen li-

säpöytäkirjan. Näiden lisäksi on olemassa kah-denvälisiä sopimuksia tiettyjen maiden kanssa.

Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että puitepää-tös ei velvoita valtiota esittämään täytäntöönpa-non siirtoa ja mahdollistaa täytäntöönpanosta kieltäytymisen silloin, kun täytäntöönpano ei vastaisi Suomen oikeusjärjestelmän perusperi-aatteita.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneu-voston kantaan.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuija Brax /vihr
vpj. Susanna Rahkonen /sd
jäs. Esko Ahonen /kesk
Lasse Hautala /kesk
Tatja Karvonen /kesk
Heli Paasio /sd
Jukka Roos /sd

Petri Salo /kok
Pertti Salovaara /kesk
Minna Sirnö /vas
Timo Soini /ps
Astrid Thors /r
Marja Tiura /kok
Jan Vapaavuori /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kirsi Pimiä.